

B.M.C. Bruinstroop

De snelheid van het leven

Recensie van *De Biologische Klok - levensritmes in beeld*

Geschreven door Bernadette Bruinstroop | 13 maart 2024

KENNISLINK

Aan de hand van rijke illustraties en heldere feiten neemt Helen Pilcher ons mee van de evolutie van de aarde tot aan de biologische processen binnenin een organisme.

Al het leven op aarde volgt een eigen ritme. Zo leven sommige dieren kort en andere lang. Maar wist je dat kleine dieren de tijd sneller waarnemen dan grotere dieren? Het boek *De Biologische Klok: levensritmes in beeld* van Helen Pilcher belooft, volgens de flaptekst, 'verrassende inzichten in de biologie, evolutie, ecologie en diergedrag'. Het zijn een hoop leuke feitjes, maar voor wie al het een en ander weet uit de biologie, ontbreekt wel wat diepgang.

Feit en boodschap

Het boek opent met een hoofdstuk over de evolutie. Een passend begin over de opbouw van de aarde en de opkomst van het leven. Vervolgens zoomen de hoofdstukken steeds verder in op de processen binnenin een organisme. Zo kijken we eerst naar de klok van de natuur in z'n geheel, dan naar de levens-, groei- en gedragsduur van planten en dieren en tot slot naar de klok van biologische processen binnenin een individu. Het boek eindigt hierna echter nogal abrupt. Er is geen conclusie of nawoord. Hierdoor voelt het boek niet helemaal af.

In het boek komen we leuke en interessante feitjes te weten. Zo leren we dat een vlieg de tijd wel zeven keer langzamer waarneemt dan wij mensen en daardoor die krant waarmee jij hem probeert dood te slaan zo makkelijk kan ontwijken. Ook leren we dat een trage stofwisseling bevorderlijk is voor een langere levensduur. En dat kwallen het eeuwige leven hebben.

Ondanks de luchtige inhoud, zitten er ook een aantal maatschappijkritische boodschappen verborgen in de tekst. Zo schrijft Pilcher: 'We vernielen de ecosystemen waarvan we zelf afhankelijk zijn'. Mensen zorgen voor overbevissing, stroperij en vervuiling waardoor we plant- en diersoorten verliezen. Ook waarschuwt Pilcher ons voor de klimaatopwarming: als de zee met twee graden opwarmt hebben we in 2050 helemaal geen koraal meer over. Met deze uitspraken maakt Pilcher ons ervan bewust dat de biologische klok niet oneindig is.

KNNV Uitgeverij

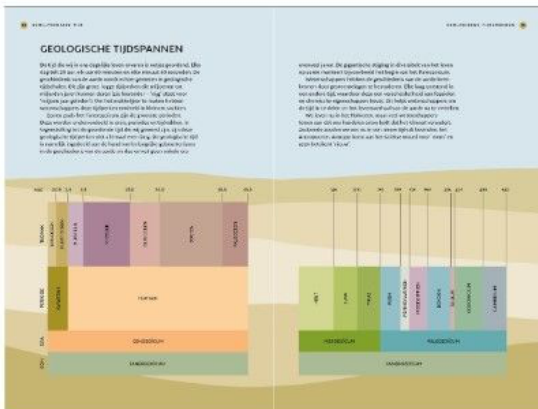
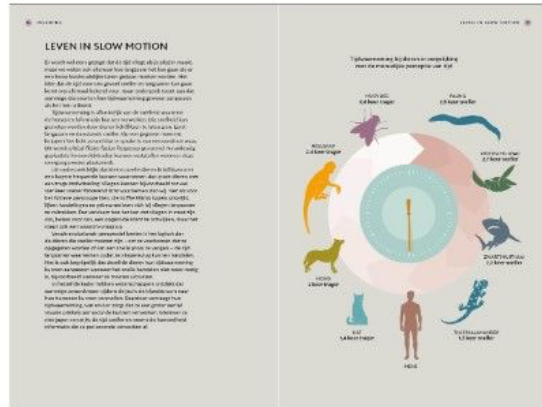
Grappig maar oppervlakkig

Bij het bespreken van die serieuze zaken, draait Pilcher haar hand ook niet om voor een grapje, zoals wanneer ze beschrijft hoe moeilijk het kan zijn om te beoordelen of een dier volwassen is: 'Sommige mensen gedragen zich ver na de puberteit nog altijd onvolwassen'. Ook maakt ze leuke, duidelijke vergelijkingen: 'De axolotl (een watersalamander, red.) is net als Peter-Pan, beide worden nooit volwassen'. Dit alles draagt bij aan een makkelijk leesbare inhoud.

Echter mist het boek wel enige diepgang waardoor de beloofde 'verrassende inzichten' grotendeels achterwege blijven. Voor de lezer met een achtergrond in de biologie, zoals ik zelf, is dit jammer. Zeker als we beseffen dat Pilcher een Britse wetenschapsschrijfster is met een PhD in stamcelbiologie en dus wel degelijk dergelijke diepgang had kunnen verschaffen. Maar misschien is dit ook juist weer de kracht van het boek: duidelijke, heldere feiten zonder poespas. En vanwege deze eigenschappen is het boek toegankelijk voor eenieder met een interesse in de natuur, zoals Pilcher haar boek ook bedoeld heeft.

Een lust voor het oog

Door de overdaad aan beeldmateriaal word je, als je het boek openslaat, meteen begroet door mooie illustraties en een hoop kleur. Esthetisch gezien is dit dan ook een prachtig boek en geweldig voor de visueel ingestelde lezer. Ook zal het boek het goed doen in het klaslokaal dankzij de mooi vormgegeven, heldere informatie en behapbare onderwerpen. Elk deelonderwerp heeft namelijk een andere bladzijdekleur en elke twee bladzijdes zijn opgebouwd uit één of twee alinea's tekst met een illustratie, foto en/of grafiek. Dit maakt het boek overzichtelijk en makkelijk te lezen.

KNNV Uitgeverij

Waar de vormgeving en korte alinea's het boek heel toegankelijk maken, doet het taalgebruik dit niet. De Nederlandse vertaling bevat onnodig moeilijke woorden en Latijnse soortnamen zonder de Nederlandse soortnaam erbij. Daarnaast bevat de tekst iets te veel slordige typ- en spelfouten, wat het lezen niet bevordert. Echter is dit een fout van de Nederlandse vertaler en redacteur en valt de auteur op dit vlak niks kwalijk te nemen.

De Biologische Klok: levensritmes in beeld van Helen Pilcher is een makkelijk te lezen infographic. De vele kleuren en illustraties maken het verhaal duidelijk en overzichtelijk. Daarnaast geven de korte alinea's heldere informatie. Het boek is dan ook zeer aan te raden voor de visueel ingestelde lezer. Ben je echter opzoek naar wat meer diepgang? Dan kan je beter verder zoeken.